

dr. med. Milivoj KOVAČIĆ

POČETAK I RAZVOJ ATLETIKE U KOPRIVNICI

O atletici ili nekadašnjem nazivu laka atletika

Atletika je dio sporta u kojem se izvode vježbe hodanja, trčanja, skoka u vis i dalj, troskoka, skoka s motkom u vis, trčanja preko prepona, bacanja kugle, diska, koplja i kladiva te petoboja, višeboja i maratona. U takmičenjima mogu sudjelovati mladež-juniori, stariji-seniori, žene i muškarci i veterani. Osim u sportskim dvoranama i stadionima, treninzi i natjecanja mogu se održavati i u prirodi.

Sjećam se iz gimnazijskih dana dviju knjiga objavljene u maloj sportskoj biblioteci poznate zagrebačke knjižare Stjepan Kugli (Ilica 30, poslije drugog sv. rata bila je to knjižara Mladost): "Teška atletika" od Raut Hofera iz 1926. i 1931. godine "Laka atletika, teorija i tehnika vježbanja" autora Miroslava Dibrinića..

Koprivnički gimnazijalci od 1938. godine, među kojima sam osobno bio, stjecali su prva teoretska znanja iz navedene literature, a praktično smo primjenjivali uz poduku nastavnika iz gimnastike u tadašnjoj realnoj gimnaziji i osnovnoj školi. Za vježbe iz pojedinih grana lake atletike koristili smo se spravama spomenutih škola, a trenirali na školskom igralištu koje se nalazilo između gimnazije i osnovne škole (srušene u eksploziji na kraju drugog svj. rata). Danas je to igralište O.Š. A.N. Gostovinski.

U knjizi "Teška atletika" bila su opisana pravila i teorije o boksu - šakanju, hrvanju slobodnim i grčko-rimskim stilom, dizanje utega itd. Tu knjigu čitali su brojni koprivnički mladići, gimnazijalci i učenici šegrtsko-strukovne škole. Praktično znanje u hrvanju dbivali su i stjecali na vježbama u teškoatletsko klubu "Zrinjski" pod stručnim nadzorom i savjetima uspješnih hrvača Tomice i Rudija Šestaka.

Moderne Olimpijske igre od 1896. godine učinile su veliki preokret u atletici jer su postale mjesto okupljanja najboljih atletičara iz cijelog svijeta. Na igrama postizali su se najbolji rezultati. i ostvarivali svjetski rekordi u pojedinim disciplinama. Međunarodni amaterski atletski savez (AAP), osnovan 1912. godine, u svojem statutu naglašava da su olimpijska natjecanja zapravo natjecanja za prvenstvo svijeta. Atletska prvenstva Europe održavaju se od 1934. gotovo redovito svake četvrte godine.

Počeci i razvoj atletike u Koprivnici

Društvo Hrvatski sokol u Koprivnici osnovano je 5. kolovza 1906. godine. Zahvaljujući nekolicini aktivnih članova, osim vježbi, uvedene su i neke discipline iz lake atletike - trčanje, skok u vis i u dalj, skok s motkom, bacanje koplja i diska - koje su se izvodile na malom školskom igralištu.

U izvješću za školsku godinu 1911./12. u slob. i kr. gradu Koprivnici zapisano je o igralištu i gombaoni: "Gombaona je prostrana, dobro uređena i providena svim potrebnim spravama. Ista je ove godine providena plinskom rasvjetom. Ova je zajednička i za mladež kr. male realne gimnazije te u njoj obavljahu svoje vježbe društvo Koprivnički sokol. Između zgrada pučke škole i realne gimnazije nalazi se liepo i prostrano školsko igralište, dosta neu-

ređeno".

Kao dokaz ovim navodima navodim i službeni zapisnik sjednice Upravnog odbora Društva Hrvatski sokol od 3. ožujka 1909. godine. Među ostalim navedeno je da je član Odbora Vilko Mohorić, gimnazijski učitelj i sokolski vođa muških, mladeži i ženskih članova društva, predložio da se nabavi: 2 koplja, 2 motke az vježbanje, jedan disk i veliku loptu te još neke sprave.

Koliko su neki članovi društva bili zainteresirani za pojedine atletske discipline i vježbanje pokazuje veliki uspjeh i dostignuća za vrijeme II. Hrvatskog svesokolskog sleta u Zagrebu 12.-16. kolovoza 1911. godine.

Milivoj Kovačić na atletskom treningu, 1946.

U zapisniku Odborske sjednice Društva održane 23. prosinca 1911. godine navodi se: "Hrv. svesokolski slet u Zagrebu 12.-16. kolovoza t.g. Kod dočeka braće Čeha na kolodvoru (u Koprivnici) sudjelovalo je 16 članova, 10 sestara i 50 podmlatka. Kod sleta u Zagrebu sudjelovao je 21 član u odori i 10 u građanskom odijelu, 12 sestara i 47 podmlatka (36 gimnazijalaca i 11 pučkoškolaca), a vježbalo 11 članova proste vježbe, 9 članova braće drugi dan. Skupne vježbe prvi dan 15 članova, 12 sestara i 22 podmlatka. Vježbe sa zastavicama 42 podmlatka, redovne vježbe u skupini 47 podmlatka i vježbe sa čunjeivma i obručom 12 sestara. Natjecalo se u I. skupini 2 člana i to brat Branko Reš, dobio treću nagradu sa 66 odova od 70 mogućih. Brat Bogomil Skoliber imao je 44,50 bodova. U drugoj skupini brat Branko Reš dobio je drugu nagradu, u III. brat Brat Reš dobio je prvu nagradu kod bacanja diska sa 0.50 m i prvu nagradu kod skoka u vis s 1.50 cm. Toliko o prvo natjecanju i postignutim uspjesima koprivničkih Sokola.

Uz spomenuti izvor o tome piše i Spomenspis II. svesokolskog sleta u Zagrebu 1911. godine koji je uredio dr. Dragan Jireček. Zabilježeno je: "...nastupilo je 228 Sokolića sa zastavi-

cama, vođenih po bratu Vilku Mahoriću. Bio je to gimnazijски učitelj i vođa sokola iz Koprivnice". Pod naslovom Natjecanja član svesokolskog odbora Karlo Kubiček zapisao je kao u nižem razredu pojedinaca Branko Reš iz Koprivnice, župe Preradovićeve, po zanimanju đak, u životnoj dobi od 23 godine, u raznim vježbama na spravama osvojio ukupno 66 jedinica, odnosno 94, 28 % i bio treći po redu. U istoj tabeli spominje se Bogomil Skoliber iz Koprivnice, brijač, star 28 godina, postigao je uk. 44.50 jedinica ili 63, 57 % i zauzeo LXXXV mjesto.

U trećoj skupini natjecatelja u atletskoj disciplini skok u vis, Branko Reš, osvojio je skokom od 1, 50 cm prvo mjesto. U disciplini skok u daljinu-zaletom s mostića osvojio je četvrto mjesto i rezultatom od 4, 80 cm zauzeo četvrto mjesto.

BRANKO REŠ, Koprivnica
polučio III. mjesto kod natjecanja nižeg razdjela

Branko Reš natjecao se i u bacanju diska. U trećem bacanju postigao je daljinu od 30.50 m i zauzeo prvo mjesto među devetoricom takmičara. U ukupnom poretku natjecatelja u drugoj skupini zauzeo je drugo mjesto s ukupno postignutih 32 boda. Kao uspješnom natjecatelju u tim atletskim disciplinama objavljena mu je i fotografija u Spomenspisu.

U trećoj skupini natjecatelja u disciplini bacanja koplja Bogomil Skoliber postigao je 7 jedinica (nije navedena daljina do koje je bacio koplje) već je naznačeno da je bio četvrti po redu. I to je bio lijepi uspjeh ovog poznatog vježbača i voditelja mladih članova koprivničkih Sokola. U arhivskim dokumentima i literaturi za slijedeće godine nisam uspio pronaći podatke o mogućim novim visokim rezultatima Reša i Skolibera. No da

se Branko Reš i nadalje bavio lakom atletikom potvrđuje zapisnik glavne godišnje skupštine kluba "Slaven" održane 9. rujna 1919. godine u kojem se kao vođa lake atletike navodi njegovo ime, a za nogomet ime Karla Friedricha.

Bogomil-Gotfrid Skoliber (1883.-1932. Koprivnica) bio je kasnije vlasnik poznatog brijačko-frizerskog salona u gradu. Sve do prestanka djelovanja Hrvatskog sokola 1929. bio je aktivan kao član, a poslije kao vođa koji je s ljubavlju vježbao članove u gimnastičkim disciplinama. Rad u Sokolu bilo mu je najmilije zanimanje, osobito bio je obožavan među djecom i mladima koj isu ga nazivali "brat Skoliber".

Branko Reš (11. 7. 1888. Koprivnica - ? Zagreb) osnovno školovanje završio je u rodnom gradu, a građevinsku srednju tehničku u Zagrebu. Bio je poznati i uspješni građevinski poduzetnik koji je sagradio više kuća i poslovnih objekata u gradu. Nakon velikih rezultata na sletu 1911. godine u Zagrebu postizao je dobre rezultate u skoku u vis i dalj i bacanju diska. Sve do početka prvog svj. rata, u kojem je sudjeovao mobiliziran, uvježbavao je članove Hrvatskog sokola u lako-atletskim disciplinama. Uspješno je trenirao tjelovježbu i među članovima Hrvatskog akademskog športskog kluba (HAŠK) i kasnije u Hrvatskom športskom klubu Slaven kao vođa odsjeka za laku atletiku. Aktivno je djelovao do zabrane djelovanja Hrvatskog sokola 1929. godine.

Nogometaš i atletičar Dragutin Friedrich

Dragutin Friedrich - Karlek rođen je u Koprivnici 1897. godine gdje je završio osnovnu školu i realnu gimnaziju, a diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Kao srednjooš-

kolski profesor predavao je zemljopis i prirodopis službujući u Virovitici, Gospiću, Negotinu, Sisku, Varaždinu i Zagrebu. Od posljedica moždanog udara umro je u Zagrebu 26. ožujka 1980. godine.

Nogometom se počeo baviti vrlo mlad. Započeo je igrati još kao gimnazijalac u đlačkom nogometnom klubu "Koprivnica" koji je osnovan 1907. godine. Bio je jedan od inicijatora i osnivača novog nogometnog kluba osnovanog 1912. godine pod imenom Hrvatski športski klub "Slaven". U rodnom gradu, osim što je igrao nogomet, bavio se i lakom atletikom. Trčao je radi stjecanja kondicije, skakao s motkom, bacao koplje i disk. Sve sportske aktivnosti tada su se izvodile na igralištu tkz. "sajmištu" gdje su se redovito svakog ponedjeljka i za vrijeme velikih sajмова (Nikolinskog, Šimunskog ...) održavali stočni sajmovi. Sajmište se nalazilo u dijelu grada koji se i danas zove Lenišće, a služi istoj svrsi i danas. Neke discipline iz lake atletike uvježbavale su se na školskom igralištu o kojem je bilo riječi.

Dragutin Friedrich - Karlek

Krajem 1919. godine Dragutin Friedrich odlazi iz Koprivnice u Zagreb. Tamo odmah kao golman postaje aktivni član HAŠK-a. Isticao se i kao lakoatletičar i tenisač. O tome da Dragutin Friedrich nije bio samo aktivan nogometaš potvrđuju i njegovi dobri rezultati i uspjesi na lakoatletskom prvenstvu Jugoslavije održanom 1922. godine. Na tom prvenstvu, kao član lakoatletskog odsjeka zagrebačkog HAŠK-a zauzeo je drugo mjesto u skoku s motkom, a treće u bacanju diska i koplja.

Zbog uspjeha na raznim natjecanjima i prvenstvu Jugoslavije 1922. godine Dragutina Friedricha možemo, uz već spomenute Reša i Skolibera, nazvati utemeljiteljem lake atletike u Koprivnici. Dragutin - Karlek Friedrich je uvijek rado navraćao u svoj rodni grad. Radovao se nekađšnjim prijeratnim i poslijeratnim (1911.-1918.) uspjesima nekolicine entuzijasta i zaljubljenika u laku atletiku.

Nakon osnivanja AK "Podravka" često je s ponosom isticao da sada i u njegovom rodnom gradu konačno djeluje jedan atletski klub. Sa simpatijom je pratio rezultate i postignute uspjehe mladih i poletnih koprivničkih atletičara.

Kratkotrajno djelovanje atletičara Jaše Bakova u Koprivnici

Jaša Bakov rođen je 1906. godine u malom mjestu Đurđevu kod Žabalja u Vojvodini, a umro u Novom Sadu 1974. godine. Iz povijesti lake atletike saznajemo da se već 1924. godine kao gimnazijalac natječe u skoku s motkom, skoku u dalj i bacanju kugle i diska. Uvjereni smo da se i kao student Filozofskog fakulteta bavio lakom atletikom, a posebno skokovima s motkom. Za vrijeme studija bio je višestruki prvak stare Jugoslavije. Na natjecanju u Udinama 1935. godine postavio je jugoslavenski rekord u skoku s motkom 3,7 metara.

U "Izvjestaju" Državne realne gimnazije u Koprivnici za šk./g. 1935./36. nalazimo ove podatke o Jaši Bakovu: suplent tj. profesorski vježbenik od 15. studenoga 1935. u Koprivnici, a premješten iz gimnazije u Slavonskoj Požegi. Također se navodi da je bio čuvar učeničke knjižnice te nadzorni nastavnik športske sekcije.

Svojim dolaskom na koprivničku gimnaziju Bakov je odmah pobudio zanimanje za laku atletiku kod velikog broja gimnazijalaca. Počeo ih je okupljati te je 1. ožujka 1936. godine osnovao na gimnaziji lakoatletsku sportsku sekciju u koju se u veoma kratkom vremenu učaniilo 177 učenika. Za članarinu skupljao se dobrovoljni prilog, a prikupljeni novac upotreb-
ljavao se za nabavu sportskih sprava i rekvizita. Za vježbe su upotrebljavane sprave gimna-
zijske zbirke za tjelesno vježbanje.

Bio je inicijator i organizator cross country trčanja pa je tako u proljeće 1936. godine pri-
ređeno i održano osam takvih natjecanja u kojima je sudjelovalo 157 učenika gimnazije,
članova lako atletskog sportskog odsjeka. Najuspješnije natjecanje, ne samo u cross nego i
još u nekim lakoatletskim disciplinama održano je u prvu nedjelju u mjesecu travnju 1936.
godine između natjecatelja prve realne gimnazije iz Zagreba i učenika koprivničke gimnazi-
je.

U crossu su postignuti ovi rezultati: učenici mlađi od 14 godina trčali su na 1500 m kao
zatvorene trojke, nastupilo je 6 trojki iz Zagreba i 7 iz Koprivnice. U toj disciplini postigli su
Zagrepčani 99, a Koprivničanci 9 bodova. Druga je bila skupina učenika mlađa od 19 godi-
na. Natjecatelji iz Zagreba su osvojili 114, a iz Koprivnice samo 9 bodova. Najbolji trkač
koprivničke gimnazije zauzeo je tek deseto mjesto u ukupnom poretku. O ovom natjecanju
opširnije su izvjestile koprivničke "Podravske novine" od 12. travnja 1936. godine u članku
"Cross-country srednjoškolaca u Koprivnici": Takmičenje je održano u okolici grada tzv. "Cr-
noj gori". Pruga za trčanje bila je uslijed klizavog terena dosta teška, ali zato osobito lijepa.
Pravi cross country. Trčalo se po šumi i po livadama, na vrlo raznolikom terenu. Zagrebački
đaci, nepoznavajući svog današnjeg protivnika, ušli su u borbu vrlo ozbiljno, ali se odmah
kod prvog nastupa vidjela vleika premoć I. realaca."

Iste nedjelje održano je i natjecanje u štafetama 4 x 1500 metara za učenike starije od 16
godina. Nastupilo je 9 štafeta od kojih su gosti iz Zagreba pobijedili u prvoj, drugoj, trećoj i
šestoj, a domaći trkači u četvrtoj i petoj dok su tri štafete bile diskvalificirane. Po sakupljenim
bodovima u ovoj disciplini, pobijedili su Zagrepčani osvojivši 64, a Koprivničanci 20 bode-
va. U konačnom plasmanu natjecatelji iz Zagreba skupili su ukupno 277 bodova, a natjeca-
telji iz Koprivnice 36 bodova. Sveukupno su trčala 103 natjecatelja. Izvjestitelj o ovim natje-
canjima u Podravskim novinama piše: "Poslije podne prikazale su dvije momčadi I. realne
gimnazije igru s loptom "rukomet". Brojna publika, većim dijelom srednjoškolci, pratili su
ovu za njih novu igru s mnogo interesa".

Da li je to bila prva rukometna utakmica Koprivnici? Prema dosadašnjim mojim sazna-
njima i dokumentaciji o muškom sportu u Koprivnici, bila je to prva demonstracija rukome-
ta, koji su između sebe odigrali učenici I. realne gimnazije iz Zagreba za vrijeme boravka u
Koprivnici. O ovim atletskim natjecanjima, osim opširnog izvješća koje je objavljeno u kop-
rivničkim novinama, s pohvalom su pisali i još neki sportski listovi, kako se to navodi u "iz-
vještaju" Državne realne gimnazije a Koprivnici za školsku godinu 1935 - 36.

Za vrijeme svog relativno kratkog službovanja i boravka u Koprivnici, od 15. studenoga
1935. do 27. rujna 1936. godine Jaša Bakov je postavio dobre temelje za daljnji razvoj lake at-
letike među koprivničkom mladeži. Pobudio je zanimanje kod velikog broja gininazijalaca
za lakoatletske discipline. Održavao je vježbe i treninge na tzv. lakoatletskom ili školskom

igralištu. Na tom igralištu je bila uređena staza za treniranje, skakališta za vis, dalj i skok s motkom, bacališta i prostor za tjelovježbu učenika gimnazije i osnovne škole. Kao dokaz o uspješnom djelovanju odsjeka atletike može nam poslužiti i podatak o nabavi novih sportskih rekvizita, tiskan u gimnazijskom "izvještaju" za školsku godinu 1935 - 36.: "U toku ove godine (1936.) povećana je zbirka i dopunjena još slijedećim spravama: 1 disk - 2 kg; 1 disk - 1 i 1/2 kg., 1 disk - 1 kg., kugla - 4 kg., kladivo - 7 1/4 kg., 1 bambusova motka 4 metra za skok u vis; 2 koplja itd.". Navedenim rekvizitima-spravama služili su se uglavnom članovi lakoatletskog odsjeka na gimnaziji - učenici na redovitim satovima tjelesnog odgoja i članovi Sokolskog društva.

Jaša Bakov je sudjelovao na Olimpijadi u Berlinu 1936. godine kao član jugoslavenske reprezentacije i kao član koprivničkog HTAK (Hrvatskog teško atletskog kluba "Zrinjski" i postigao je jugoslavenski rekord u skoku s motkom, preskočivši visinu od 3, 7 metara. Ipak, u Berlinu je ispao u prednatjecanju, a tada je pobjednik u skoku s motkom bio Amerikanac C. Medows koji je preskočio visinu od 4, 35 metara.

Odlaskom iz Koprivnice Jaša Bakov se nastavio i dalje aktivno baviti lakoatletikom. Kasnije se još kraće vrijeme bavio lakom atletikom, a potom postaje atletski trener i autor sportskih knjiga: "Atletske pilule", 1946. i 1962., "Atletski biseri" 1965., "Klizački sport na prirodnom ledu", 1965., "Japanska olimpijada", 1966., "Kraljica sa ledine - hokejaši sa bare", 1972., te još nekoliko sportskih knjižica.

Uspješno djelovanje lakoatletskog odsjeka na koprivničkoj gimnaziji, koji je osnovao i vodio suplent Jaša Bakov, bilo je nažalost veoma kratko, ali plodonosno. Nakon njegovog odlaska iz Koprivnice jedna skupina gimnazijalaca (Braća Dubravec, Miroslav Tremski, Petar Peršinović, Boris Bardek, Zdravko Haberštok, Juraj Duga i drugi) nastavila je s vježbanjem lakoatletskih disciplina samostalno ili pod vodstvom učitelja i nastavnika gimnastike Joce Kljaića, ali samo na satovima tjelesnog vježbanja.

O njegovom uspješnom djelovanju na Realnoj gimnaziji u Koprivnici, ostalo je zapisano u Izvješću - državne realne gimnazije u Koprivnici ovo: "SPORTSKA SEKCIJA. Nadzorni nastavnik: Bakov Jaša, suplent. Prvog marta 1936. osnovana je na ovoj školi lakoatletaka sportska sekcija. Upisano je 177 učenika. Predsjednik je Oto Gros VII razred, tajnik Milan Vratarčić VI i blagajnik Milan Trstenjak. Priređeno je osam kroskontri trčanja; ukopno trčalo 157 učenika. Održana je jedna utakmica sa I. realnom gimnazijom iz Zagreba. Istakli su se sljedeći učenici: Štefanić, Valentić, Matina, Duga i dvije štafete viših razreda. O priredbi su pisali sa pohvalom sportski listovi. U radu upotrebljavane su sprave gimnastičke zbirke ove škole tj. realne gimnazije. Mjesto članarine ubirao se dobrovoljni prilog. Sav novac je utrošen za nabavku sprave.

Lakoatletika u Koprivnici nakon odlaska Jaše Bakova

Jedna manja skupina uglavnom gimnazijalaca spontano se od 1937. do proljeća 1941. godine bavila lakoatletikom. Učitelj tjelesnog odgoja i honorarni nastavnik gimnastike na gimnaziji bio je u to vrijeme Joco Kljaić, koji nije iskazivao inetres za atletiku. Kao voditelj jugoslavenskog Sokolskog društva u Koprivnici više je propagirao i uvježbavao strojevne vježbe, proste i ritmičke vježbe, razna narodna kola, vježbe na spravama, igranja loptom, a sve se to održavalo u tzv. gombaonici osnovne škole. Međutim, kako su sportske discipline bile vezane za vanjski prostor i igralište održavale su se za vrijeme lijepih i toplih dana. Laka atletika se vježbala i za vrijeme nastave gimnastike i u okviru sokolskih vježbi. U gimnazijskom izvješću za 1936 - 37. o radu podmladka sokolskog društva zapisano je 20. X. 1936.

nastupili na župskom lakoatletskom takmičenju u Bjelovaru. Osobno mislim da je gimnastičar Joco Kljaić imao više smisla za atletiku, mislim da bi atletski klub u Koprivnici bio osnovan već u prijeratnom razdoblju tj. 1937. godine. Ondašnji gimnazijalci, imali su volje i sposobnosti, za lakoatletske discipline, što su i nedvojbeno pokazali i dokazali na treninzima postigavši dobre rezultate u vrijeme dok ih je trenirao J. Bakov.

Djelovanje i uspjesi atletičara u ratnim godinama 1941. - 43.

U ratnoj 1942. godini polaznici viših i nižih razreda koprivničke gimnazije s velikom voljom i ponešto teoretskog i praktičnog znanja i iskustva iz atletike nastavili su marljivo trenirati kao što su radili i u proljeće 1941. godine. Vježbalo se na tzv. atletskom, školskom ili malom igralištu. Rekvizita je bilo dovoljno i to nekoliko kugli različite težine, diskova i koplja, kladivo, bambusova motka za skok u vis, stalci za skok u vis i skok s motkom. Nekolicina gimnazijalaca je uspjela na baviti i specijalnu obuču za trčanje, tzv. "šprinterice". Koprivnički mladići bili su puni mladenačkog poleta, volje, entuzijazma i energije i u svoje slobodno vrijeme marljivo su trenirali iako bez stručnog trenera i nadzora. Među tim mladićima najaktivniji su bili: Miroslav Tremški, Petar Peršinović, Vladimir Petrićec, Mirko Neuman, Boris Bardek, Zdravko Haberštok, Juraj Duga, Marijan Kovaček, Pavao Kuzmić, Milan Bruketa, Josip Tkalec, Tomislav Tomljenović, Ranko Krajnović, Zlatko Keglević, Zvonko Wurzbürger, pisac ovih redaka Milivoj Kovačić i drugi.

Mnogi od ovih navedenih mladića nisu danas među živima. Neki su poginuli na raznim bojištima u Drugom svjetskom ratu, a većina ih je umrla prirodnom smrću. Nekoliko živućih ondašnjih gimnazijalaca danas je u osamdesetim godinama života u dobroj zdravstvenoj i tjelesnoj kondiciji zahvaljujući upravo atletici kojom su se bavili u mladosti.

Prvi javni nastup mladih koprivničkih atletičara bio je 27. srpnja 1942. godine na atletskom prvenstvu ondašnje velike župe Bilogora u Bjelovaru. O njihovom, sportskom uspjehu izvjestile su i ondašnje koprivničke novine "Koprivnički Hrvat" od 1. kolovoza 1942. godine. Na tom natjecanju stariji su srednjoškolci osvojili prva mjesta: Miroslav Tremški u bacanju kugle i koplja, Mirko Neuman u skoku u dalj, Juraj Duga u skoku s motkom. Među učenicima nižih razreda gimnazije, izvan konkurencije (prema novinarskom izvješću u koprivničkim novinama K. H.) Milan Bruketa, bacao je kuglu, a Milivoj Kovačić trčao je na 60 metara i skakao u dalj jer se predstavnici iz Bjelovara u tim disciplinama nisu natjecali.

Na lakoatletskom natjecanju mladeži za prvenstvo države koje je krajem kolovoza 1942. godine održano u Zagrebu, veliku župu Bilogora predstavljali su u pojedinim atletskim disciplinama koprivnički srednjoškolci i postigli dobre rezultate. Među mladim srednjoškolcima Milivoj Kovačić, u skoku u dalj, zauzeo je drugo mjesto, a treće u trčanju na 60 metara. Mirko Neuman, u skupini nešto starijih natjecatelja, u skoku u dalj osvojio je treće mjesto, dok se je najbolje plasirao Juraj Duga u skoku s motkom osvojivši prvo mjesto. Ovaj dobar rezultat i osvojeno prvo mjesto u toj disciplini na prvenstvu države osiguralo je Jurju Dugi odlazak na međunarodno prvenstvo mladeži Europe u Milano. Koncem rujna 1942. godine Juraj Duga (revni učenik Jaše Bakova) je u Milano u skoku s motkom osvojio veoma dobro četvrto mjesto.

U atletskim natjecanjima koja su održana u Varaždinu 26. i 27. rujna 1942. godine, između mladeži župe Bilogora iz Bjelovara i mladeži Velike župe Zagorje, izvjestio je opširni je političko prosvjetni tjednik "Bilogora" od 3. listopada 1942., pod naslovom "Ustaška mladež Vel. župe Bilogora na športskim natjecanjima u Varaždinu". U podnaslovu Atletska natjecanja, među ostalim se navodi da su uz Bjelovarčane nastupali u predstavištvu Bilogore i

Koprivničanci Mirko Neuman, Boris Bardek i Miroslav Tremski. U skoku u dalj Mirko Neuman bio je drugi sa skokom od 5. 50 metara, Miroslav Tremski, bacio je koplje 45, 15 metara i zauzeo drugo mjesto. Kako su navedeni samo takmičari koji su osvojili prvo i drugo mjesto, nije naveden koprivnički atletičar Boris Bardek koji je trčao na 100 metara.

O uspjesima koprivničkih mladih atletičara na natjecanjima u Bjelovaru, Varaždinu, Zagrebu i Milanu, pisano je opširnije ne samo u koprivničkim tjednim novinama "Koprivnički Hrvat", bjelovarskom tjedniku "Bilogora" i "Nezavisna Hrvatska" varaždinskom tjedniku i u sportskim rubrikama nekih zagrebačkih novina iz tog vremena.

Poslije ovih uspjeha i postignutih dobrih rezultata iz pojedinih atletskih disciplina trčanje na kraće pruge, bacanje diska, skok u dalj i skok s motkom, nekolicina koprivničkih atletičara Juraj Duga, Mirko Neuman, Milan Bruketa, Josip Tkalac i Milivoj Kovačić početkom 1943. godine upisali su se u atletski odsjek Hrvatskog športskog kluba "Concordia" u Zagrebu. Po uputama i savjetima atletskih trenera iz Zagreba ovi su mladi koprivnički atletičari još neko vrijeme marljivo trenirali u Koprivnici.

Pogoršanjem života u ratnim danima i nastankom novih neprilika, u 1943. godini polagano se smanjivalo zanimanje za atletiku u Koprivnici i da bi uskoro i posve nestalo. Ratne i poratne prilike i neprilike učinile su svoje. Za vrijeme II. svjetskog rata i poslije neki su od koprivničkih gimnazijalaca atletičara poginuli na raznim frontovima, drugi završili škole postali studenti a kasnije i dobri stručnjaci u svojim zanimanjima.

Poslijeratno djelovanje atletičara u Koprivnici

Od jeseni 1947. i tokom cijele 1948. godine Milivoj Kovačić kao student medicine u Zagrebu, član je i SAK "Mladost" gdje pod stručnim vodstvom poznatog atletskog trenera Žarka Sušića trenira trčanje na kratke pruge i skok u dalj. Radi obaveza na studiju i bolesti očiju morao je napustiti dosta naporene i česte treninge atletske sekcije SAK "Mladost" u Zagrebu.

Ponovno oživljavanje atletike u Koprivnici pokušano je početkom 1953. godine i to preko atletskog odsjeka - sekcije Kluba studenata grada i kotara Koprivnica - "Saveza studenata Jugoslavije". Među ostalim osnovanim odsjecima sekcijama kao dramskoj, glumačkoj, glaz-

Vježba na malom školskom igralištu, trener Bogumil Skoliber

benoj, pjevačkoj, šahovskoj i literarnoj, bila je i atletika. Nekoliko nekadašnjih aktivnih atletičara, koji su se u to vrijeme našli ili dolazili kao studenti u Koprivnicu, uspjeli su sakupiti i nešto preostalih atletskih rekvizita i započeti s treninzima u tjednu a napose subotom i nedjeljom, a sve se to odigravalo na već spomenutom starom srednjoškolskom igralištu. Aktivnost te sekcije bila je na žalost kratka, pojedinačna i bez natjecanja i rezultata.

Koliko mi je poznato i do sada povijesno obrađeno u sportsko arhivskim dokumentima (knjige, novine, časopisi i razne sportske revije), u poslije ratnom razdoblju, sve do početka ideje o osnivanju AK (Atletskog kluba) "Podravka", odnosno do početka 1974. godine atletikom se nije nitko aktivno i organizirano bavio. Na osnovnim, osmogodišnjim koprivničkim školama, gimnaziji i školskom centru, sve do početka 1974. godine nije bilo bavljenja drugim atletskim disciplinama osim tradicionalnih proljetnih i jesenskih kroseva. Prema pisanju u "Glasu Podravine" koprivničkim tjednim novinama, uspješni kros učenika i učenica gimnazije održan je 15. listopada 1966. godine, na šumskim terenima odnosno stazama Crne gore. Ovaj natpis "Kros učenika gimnazije" popraćen je fotografijom učesnika krosa tj. učenika I. ili II. razreda na stazi od 1000 metara i navedeni redosljed pobjednika. Učestvovala su učenice III. i IV. razreda na stazi 1200 m, učenici na 1000 m I. i II. te učenici III. i IV. razreda na stazi 1500 m. Imena prve trojice u svakoj skupini posebno su otisnuta. Pobjednicima su na kraju predane plakete i diplome. Novinsko izvješće uz fotografiju potpisala je I. Pentek.

Od osnivanja prvog lakoatletskog odsjeka na gimnaziji u Koprivnici I.ožujka 1936. godine, trebalo je, na žalost proći punih 40 godina da se 27. veljače 1976. godine osnuje u gradu Koprivnici atletski klub pod nazivom "Podravka". Podatak o osnivanju AK "Podravka" objavljen je u listu "Podravka", od 22 prosinca 1976. godine u članku "Održana prva godišnja skupština atletskog kluba Podravka - Atletika se udomaćuje u Koprivnici", potpisao ondašnji izvjestitelj Anđelko Jagačić. Tako je ostvarena želja ne samo koprivničkih mladića, učenika nego i mnogih prijašnjih generacija aktivnih koprivničkih atletičara i zaljubljenika u taj sport, a među koje spada i pisac ovih redaka o razvoju i djelovanju atletike u Koprivnici. O uspjesima i dugogodišnjem aktivnom djelovanju članova Atletskog Kluba "Podravka" nadam se i uvjeren sam da će uskoro netko od mladih zaljubljenika u atletiku opširnije i temeljitije pisati.

Izvori i literatura:

1. Bratoljub Klaić-Rječnik stranih riječi. Zagreb, 1989., Nakladni Zavod Matce Hrvatske, str.115.
2. Vladimir Anić-Rječnik Hrvatskog jezika-. Zagreb, 1994. "Iovi Liber. Str. 20.
3. Raut Hofer-Teška atletika, Zagreb, 1926.:, izdala knjižara Stjepan Kugli, u Zagrebu
4. Miroslav Dobrinčić - Laka atletika. Zagreb, 1931. izdao S.Kugli
5. Prva knjiga zapisnika sa sjednica odbora Društva Hrvatski Sokol u Koprivnici, od 6. listopada 1907. do 16. II. 1919. godine
6. Druga knjiga zapisnika sa sjednica odbora Društva Hrvatski Sokol, u Koprivnici, od 18. II. 1919. do 5. VI. 1923. godine.
7. Pravila Hrvatskog Sokola u Koprivnici-Koprivnica, 1906. godine. Tisak M. Neugebauer.
8. Hrvatski Sokolski koledar za 1907. godinu. Izdao Savez Hrvatskih Sokolskih društava Uredio: Dr. Franjo Bučar, Zagreb, 1907. Dionička tiskara Na str. 167 prvi puta se spominje Hrvatski Sokol Koprivnica.
9. Raspored II. Hrvatskog, svesolskog sleta u Zagrebu, 12-16. kolovoza za 1911. Izdao: Hrvatski Sokolski Savez Zagreb, 1913. Uredio: Dr. Dragan Janeček.

10. Spomenspis II. Svesokolskog sleta u Zagrebu 1811. Izdao: Hrvatski Sokolski Savez. Uredio: Dr. Dragan Janeček
11. Godišnje Izvješće-Niže opće pučke škole itd. za školsku godinu 1911-12. O gombaoni i igralištu, strana 14 i 15.
12. Povijest Hrvatskog Sokola-Matice u Zagrebu, 1874.-1885. Napisao: Dr. Franjo Bučar, Zagreb, 1925. Izdala Naklada Hrvatskog sokola Wilsonovog.
13. Enciklopedija fizičke kulture. 1. A-O., Dragutin Friadrieh. str. 274. Izdao Jugoslavenski leksikografski Zavod, Zagreb, 1975.
14. Glas Podravine i Prigorja, dipl. inž. Branko Pleše, Iz povijesti nogometa grada Koprivnice. Članci objavljeni u brojevima novina tokom srpnja i kolovoza 1993. god.
15. Enciklopedija fizičke kulture. I. A-O., Jaša Bakov, str. 62-67, 129.
16. Državna realna gimnazija u Koprivnici. Izvještaj za školsku godinu, 1936.-37. Premještaj u ovu školu, str.3, pod naslovom osoblje str. 6, pod rednim brojem 20. Bakov Jaša.
17. Isti Izvještaj kao pod - broj 16, str.25, Sportska sekcija i str. 28, Gimnastička zbirka.: Tisak Vinka Vošickog u Koprivnici
18. Podravske novine, 12. travnja 1936. naslovna i druga strana, Gross-Country srednjoškolaca u Koprivnici.
19. Državna realna gimnazija u Koprivnici, Izvještaj za školsku 1936.-37. godinu. Premješteni iz ove gimnazije: pod 1. Bakov Jaša, premješten na u Drž. realnu gimnaziju, u Somboru, str. 5.
20. Isti Izvještaj kao pod brojem 19. Vidi str.37., pod naslovom Naraštaj i podmladak Sokolskog društva. Županijsko, lakoatletsko takmičenje u Bjelovaru. Potpisao Kljaić Joca, načelnik.
21. Koprivnički Hrvat-Koprivnica, 1. kolovoza 1942. Lakoatletska natjecanja u Bjelovaru.
22. Nezavisna Hrvatska, Bjelovar, 25. srpnja 1942. članak pod naslovom lakoatletsko prvenstvo Ustaške mladeži u Bjelovaru.
23. Koprivnički Hrvat-Koprivnica, 29. kolovoza 1942., u broju 34, str. 3, članak pod naslovom: Lakoatletsko natjecanje u Zagrebu.
24. Bilogora-Političko-prosvjetni tjednik. Broj 70., Bjelovar 3. listopada 1942. Šport Ustaška mladež Vel. župe Bilogora na športskim natjecanjima u Varaždinu objavljena na str. 8.
25. Klub studenata grada i kotara Koprivnica. Revers, na preuzete diskove za lakoatletsku sekciju kluba, Koprivnica 19. III. 1953. pisani dokument u pismohrani autora.
26. Glas Podravine. Koprivnica, 15. 2. 1966. Kros učenika gimnazije, članak i snimku potpisao: I. Pentek.
27. U novinama "Podravka" koji izdaje isto imena industrija. U broju 1228. od 24. ožujka 1994., u broju 1230. od 7. travnja 1994., u broju 1232. od 21. travnja 1994., završno sa: Povijesni razvoj atletike u Koprivnici, podnaslovom: Nakon. 40 godina Ak "Podravka", objavio je u broju 1234. od 5. svibnja 1994. autor dr. Milivoj Kovačić.

Napomena:

- Redni broj 1-2, 5-12, 16 i 17, 19-20, 25, 27. arhiva autora;
 3-4. Nacionalna i Sveučilišna knjižnica, Zagreb;
 13, 15 Knjižnica Frana Galovića. K.C.;
 14, 18, 21, 23, 26 Muzej grada Koprivnice;
 22 i 24 Knjižnica MS Bjelovara
 br. 1-2, kod autora
 3-4